

Protocol

Overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs op De Biezen

Inhoudsopgave

Inleiding

Tijdspad

Beslisregels voor de onderbouwing van het advies

Bijlagen:

1. Leerlingprofielen

Inleiding

Sinds 2023-2024 wordt de doorstroomtoets afgenomen in de maand februari. Het is belangrijk dat dit advies betrouwbaar is. Op Biezen baseren we het advies voor het vervolgonderwijs op de volgende factoren:

- Het advies wordt gegeven door een team van betrokkenen van de basisschool (nl. groepsleerkracht leerjaren 6,7,8 en intern begeleider).
- Het advies wordt gegeven op grond van zowel 'harde' gegevens (bv. toetsen en observaties) als 'zachte' gegevens (bv. werkhouding en interesses).
- Ter onderbouwing van het advies maken wij gebruik van:
 - CITO, Leerling in Beeld (LiB))
 - Methodegebonden toetsen
 - Werkhouding van de leerling
- Uitslag doorstroomtoets
 - De uitslag van de doorstroomtoets heeft invloed op het definitieve advies. Het definitieve advies moet worden aangepast als de uitslag van de doorstroomtoets hoger uitvalt. In uitzonderlijke gevallen hoeft het als school niet aan te passen wanneer dit **niet** in het belang van het kind is. Je moet als school dit als school goed kunnen motiveren waarom je het advies niet aanpast.
 - Als het resultaat van de eindtoets lager is dan verwacht, wordt het schooladvies niet aangepast.
- In 2019 is afgesproken dat in omgeving Amersfoort, binnen het overlegorgaan BAVO, Basis Onderwijs Voortgezet Onderwijs in de regio Eemland ¹ het advies van het Primair onderwijs (PO, de basisschool) leidend is. Vanaf schooljaar 2023-2024 (eerste jaar doorstroomtoets) is afgesproken dat de doorstroomtoets-uitslag bepaalt wat het definitief advies is. We zijn verplicht het advies naar boven af te ronden als de toetsuitslag hoger uitvalt. In uitzonderlijke gevallen stellen we het advies niet bij wanneer het **niet** in het belang is van het kind en dat kunnen we goed onderbouwen en motiveren.
- Tevens is binnen het overlegorgaan BAVO afgesproken dat wij zowel enkelzijdig als dubbelzijdige adviezen geven.

Om de kwaliteit van ons advies en de invulling ervan te borgen, volgen wij de afspraken beschreven in dit protocol. Er is daarbij aandacht voor *het tijdspad* en *de beslisregels voor de onderbouwing van het advies*.

Team De Biezen

¹ www.bavoeemland.nl

Protocol Overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs op De Biezen

Tijdspad

Gr 3 t/m 7	Groep 7 februari
1. Cito Midden 2. Cito Eind	3. indicatie schooladvies

Groep 8			
September / oktober	november	december	januari
4. Omgekeerde oudergesprekken 5. Cito B8 6. Aanvraag doorstroomtoets + doorgeven papier/computer	7. Ouderavond overstap PO-VO 8. Folder PO-VO meegeven 9. Facultatieve oudergesprekken 10. Onderwijsbehoeftes + stimulerende en belemmerende behoeftes beschrijven/aanvullen	11. Oriënteren op VO scholen door ouders 12. Onderwijsbehoeftes + stimulerende en belemmerende behoeftes beschrijven/aanvullen 13. Duidelijke uitleg op Parro over procedure rondom voorlopig advies en definitief advies aan ouders	14. OKR + documentlijst invullen 15. Oriënteren op VO scholen door ouders 16. Rapporten 17. OKR + documentlijst mee voor ouders 18. Overleg voorlopige adviezen 19. Voorlopige adviesgesprekken

Groep 8			
februari	maart	april	mei / juni
20. Doorstroomtoets 21. Check OKR's	22. Uitslag doorstroomtoets 23. Heroverwegen advies 24. Inschrijving VO door ouders 25. OKR + documentlijst is binnen van ouders en wordt verzameld door leerkracht 26. OSO's klaarzetten	27. OKR + documentlijst is binnen van ouders en wordt verzameld door leerkracht	28. Warme overdracht 29. Bericht plaatsing VO (bij afwijzing vanwege loting evt. ouders uitnodiging)

1 en 2. Cito Midden & Eind

Bij alle leerlingen vanaf groep 3 wordt CITO midden en CITO eind afgenomen. De gegevens van deze toetsen worden gebruikt om de voortgang van een leerling te volgen. De gegevens worden besproken met ouders.

3. Voorlopig advies gesprek

In februari van groep 7 vindt het indicatiegesprek plaats. Tijdens dit gesprek deelt de leerkracht het indicatieadvies met de ouders. Leerlingen zijn tijdens dit gesprek aanwezig. Deze indicatie wordt gegeven door een team van betrokkenen van de basisschool (nl. groepsleerkracht leerjaren 6, 7, indien mogelijk de toekomstige groep 8 leerkracht en intern begeleider).

4. Folder PO-VO

In de eerste maand van het schooljaar ontvangen de ouders via Social schools een folder over PO-VO. In deze folder lichten wij het tijdspad rondom advisering en inschrijving toe en ontvangt u informatie over het voortgezet onderwijs.

5. Omgekeerde oudergesprekken

In de eerste weken van het schooljaar worden de kennismakingsgesprekken gehouden. In dit kind-ouder-leerkracht gesprek kunnen wederzijdse verwachtingen worden besproken.

6. Drempelonderzoek (indien nodig)

Begin november wordt bij de leerlingen die daarvoor in aanmerking komen het Drempelonderzoek afgenomen. Dit geldt voor leerlingen met een voorlopig advies VMBO basis/kader.. Daarnaast wordt door de leerkracht, samen met de intern begeleider gekeken of er nog andere leerlingen zijn waarbij er behoefte is aan een extra meetmoment. Te denken valt hierbij aan nieuwe leerlingen, leerlingen met dyslexie, enz.

7. Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte

Binnen de regio Eemland vindt er geen indicatiestelling meer plaats voor leerwegondersteunend onderwijs binnen het vmbo. De vmbo-scholen zullen voortaan zelf bepalen bij een aanmelding of een aangemelde leerling ondersteuning nodig heeft. Dit betekent dat de leerkracht van groep 8 samen met de ouders van de betreffende leerling beschrijft welke hulp de leerling nodig heeft. Vervolgens komen de leerling zelf, zijn ouders en de leerkracht tot een passende keuze. Het schooladvies is daarin bindend. Alle relevante informatie met betrekking tot de ondersteuning van de leerling dient door de basisschool te worden aangeleverd.

Voor meer informatie zie: <http://www.bavoeemland.nl/pages/aanmelding--okr.php?lang=NL>

9. Cito B8

In oktober wordt de Cito begin 8 afgenomen. Na deze toets gaan IB en leerkracht in gesprek hoe er de komende tijd verder gewerkt kan worden met de groep aan de leerdoelen, er wordt gekeken naar de F- en S-doelen en er kunnen eventuele aanpassingen gedaan worden in het lesrooster.

8 en 11. Oriënteren VO scholen

In december, januari, februari gaan ouders en kind zich oriënteren op een school van voortgezet onderwijs. De leerkracht kan hierbij dienen als vraagbaak, maar de verantwoordelijkheid voor de keuze ligt bij de ouders.

12. Oudergesprek voorlopig adviesgesprek

Bij dit gesprek zijn de ouders, de leerling en de groepsleerkracht aanwezig. Het voorlopig advies wordt besproken en toegelicht. Er is geen gesprek bij het definitief advies, dit is namelijk de uitslag van de doorstroomtoets en wordt in envelop meegegeven. Dit proces wordt nog wel duidelijk gecommuniceerd naar ouders, zodat zij hier voldoende van op de hoogte zijn.

13. Inschrijven VO

Voor een vaste datum in maart/april moeten alle leerlingen ingeschreven zijn op een VO school. Ouders vullen het inschrijfformulier digitaal in. Het aanmelden gaat via de ouders. De leerkracht levert vervolgens de gegevens van de leerling aan in een OSO. Dit bestaat uit alle toetsgegevens, een onderwijskundig rapport (OKR) en eventuele essentiële documenten inclusief documentlijst waar ouders toestemming voor geven. Dit OKR en de documentlijst worden tijdens het voorlopige adviesgesprek besproken met de ouders, waarbij ouders ondertekenen voor gezien en akkoord gaan dat de documenten gedeeld worden met de VO school. Bij gescheiden ouders ondertekenen beide ouders.

14. Doorstroomtoets

In februari wordt de doorstroomtoets afgenomen. De kinderen van De Biezen maken deze toets om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de capaciteiten van de leerlingen en ons onderwijs.

15. Heroverweging

De uitslag van de Cito volgt meestal na vier weken, dit is in maart. Deze gaat in een gesloten envelop met de kinderen mee naar de ouders. Er wordt uitdrukkelijk aan de kinderen meegedeeld dat zij de brief in bijzijn van ouders openmaken. Met deze uitslag zal ook direct het voorlopig advies definitief worden.

Mocht de uitslag lager uitvallen, dan hoeft het advies niet aangepast te worden. Valt de uitslag hoger uit, dan moet de basisschool het advies heroverwegen en mogelijk het advies aanpassen. Bij voorkeur met ouders. Ouders worden telefonisch op de hoogte gesteld van het besluit. Zie hiervoor het hoofdstuk Beslisregels.

Alle leerlingen waarbij de doorstroomtoets hoger uitvalt dan het gegeven schooladvies worden besproken in een overleg tussen leerkracht en intern begeleider. Gezamenlijk wordt de heroverweging besproken en er een beslissing genomen.

16. Warme overdracht

Protocol Overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs op De Biezen

Na inschrijving vindt er voor ieder kind een warme overdracht plaats tussen de leerkracht en iemand van de nieuwe school. Gesproken wordt over het *totaal beeld* van de leerling (resultaten, werkhouding, interesses, onderwijsbehoeften, talenten, motivatie, enz.).

17. Bericht plaatsing VO

In juni ontvangen ouders bericht van plaatsing van de nieuwe school. Mochten er problemen zijn rondom de plaatsing dan wordt dit door de nieuwe school altijd in een veel eerder stadium al gecommuniceerd.

Beslisregels voor de onderbouwing van het advies

Het advies wordt gegeven door een team van betrokkenen van de basisschool, bestaande uit de verschillende leerkrachten groep 8, de intern begeleider en de bouwteamleider.

Het advies wordt gegeven op grond van :

ZACHTE INDICATOREN (zie *Leerlingprofielen*)

- doorzettingsvermogen
- taakgerichtheid
- zelfstandigheid
- persoonlijkheidskenmerken
- leerhouding
- persoonlijke omstandigheden
- interesses
- talenten
- ondersteuningsbehoefte van de leerling
- huiswerkattitude
- omgevingsfactoren

HARDE INDICATOREN (zie *Toetsen*)

- toetsresultaten

zie: www.vanbasisnaarbrug.nl

Leerling profielen

In bijlage 2 wordt per onderwijsniveau een beschrijving gegeven van kenmerken en eigenschappen van leerlingen die passen bij dat onderwijsniveau. Deze omschrijvingen zijn nooit sluitend en dienen als hulpmiddel bij het duiden van leerlinggedrag in relatie tot het advies.

Toetsen

Bij de totstandkoming van het advies wordt er onder andere gekeken naar de ontwikkeling van een leerling aan de hand van de gegevens uit de methode gebonden toetsen, CITO's (LIB) en eventueel het Drempelonderzoek. Om deze gegevens te duiden wordt 'De plaatsingswijzer' als hulpinstrument en richtlijn gebruikt. Zie hiervoor bijlage 1.

De plaatsingswijzer is een instrument dat de basisschool gebruikt ter onderbouwing van haar advies aan leerlingen en hun ouders m.b.t. de overgang naar het voortgezet onderwijs. De plaatsingswijzer is daarmee voor de basisschool een instrument op basis waarvan zij komen tot een plaatsingsbesluit. De plaatsingswijzer is besproken in het netwerk van groep 8 leerkrachten binnen de KPOA en wordt op meerder scholen ingezet.

Het instrument heeft betrekking op de prestaties van de leerling op het gebied van Nederlandse taal en rekenen. Daarbij wordt gekeken naar de toetsresultaten van de toetsen uit de groepen 6 t/m 8 van het LIB leerlingvolgsysteem.

Het betreft dan de toetsen op de onderdelen begrijpend lezen en rekenen/wiskunde, en aanvullend daarop de toetsen voor spelling en technisch lezen.

De resultaten op de onderscheiden onderdelen wegen niet allemaal even zwaar.

Van de vaardigheden die getoetst worden in de LIB-toetsen zijn de resultaten op het onderdeel begrijpend lezen en rekenen de belangrijkste voorspellers voor schoolsucces. De overige resultaten dienen als aanvullende informatie.

De plaatsingswijzer is een hulpinstrument. Op basis van ervaringen met een kind in een meestal lange reeks van jaren zal de school in staat zijn tot een advies te komen.

In de totstandkoming van het advies zal het algehele functioneren van de leerling de basis vormen voor overwegingen en denkrichtingen. In deze fase spelen, naast "schoolse onderdelen" andere wezenlijke persoonlijke factoren zoals doorzettingsvermogen, aanpakgedrag, sociaal-emotioneel functioneren, enz. een belangrijke rol.

De plaatsingswijzer kan vervolgens gebruikt worden om te kijken of het advies dat de school geeft, wordt ondersteund door de gegevens die blijken uit de plaatsingswijzer. De plaatsingswijzer wordt dan ook **alleen**

Protocol Overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs op De Biezen

ingezet bij leerlingen bij wie twijfel is of behoefte aan extra onderbouwing van het advies (bijvoorbeeld in het geval van een heroverweging).

Werkwijze plaatsingswijzer

De plaatsingswijzer bestaat uit een reeks tabellen, waaruit af te lezen is aan welke normen de toetsuitslagen moeten voldoen om te passen bij een wenselijk schoolniveau. Daarbij worden bij elk schoolniveau twee profielen onderscheiden: een basisprofiel en een bespreekprofiel.

- Ondersteunt de plaatsingswijzer het schooladvies, dan betreft het een basisprofiel.
- Is dit niet het geval, dan is er sprake van een bespreekprofiel.

In het geval van een bespreekprofiel zal de school het advies extra moeten beargumenteren. Daartoe kunnen resultaten uit voorgaande jaren (LIB groepen 6 en 7), uitslagen van afgenomen intelligentieonderzoek en/of mogelijk diagnoses van leer- en/of gedragsstoornissen de basis vormen.

Basisprofiel

Uitgangspunt is het basisprofiel.

Een leerling met een basisprofiel voldoet aan de normen die passen bij het betreffende schoolniveau. Het aanvankelijke schooladvies en de plaatsingswijzer stemmen met elkaar overeen.

Voor de meeste leerlingen zal dit het geval zijn.

Bespreekprofiel

Als schooladvies en plaatsingswijzer niet met elkaar overeenstemmen, ontstaat een “bespreekprofiel” en gaat de school na met welke argumenten de afwijking verklaarbaar is.

Bij leerlingen die binnen het bespreekprofiel vallen zijn twee varianten.

- +/- variant: dit betreft leerlingen die mogelijk iets meer in hun mars hebben dan het geadviseerde schoolniveau, of leerlingen die juist niet voldoen aan het basisprofiel van het geadviseerde schoolniveau, maar waarvan de basisschool vindt, dat het betreffende schoolniveau toch het best passend is bij deze leerling.
- Ondersteuningsbehoefte-variant: dit betreft leerlingen die, op basis van het leerlingvolgsysteem niet aan de eisen voor het betreffende onderwijsniveau lijken te voldoen, maar waarvoor de verklaring gevonden kan worden in een gediagnosticeerde leerstoornis (bijv. dyslexie) of een diagnose op sociaal-emotioneel gebied (bijv. PDD-NOS), mogelijk ondersteund door intelligentieonderzoek.

Voor beide varianten geldt, dat de basisschool het advies onderbouwt en dat nadere bespreking in het kader van de “warme overdracht” aan de orde is.

Tabellen:

In de tabellen van de plaatsingswijzer wordt uitgegaan van de niveau-indeling van LIB met de Romeinse cijfers I t/m V. Daarnaast zijn ook de vaardigheidsscores opgenomen, omdat die wat nauwkeuriger informatie geven over het niveau van de leerling.

De profielen

Er zijn profielen opgesteld:

VWO
HAVO
VMBO T
VMBO KL
VMBO BL
Praktijkonderwijs (PRO)

BIJLAGE 1 Leerlingprofielen

Profiel leerling praktijkonderwijs

inzet / tempo	<u>Bij praktisch en beroepsgerichte opdrachten:</u> Kan met enthousiasme een redelijk tempo halen <u>Bij theoretisch gerichte instructie:</u> Bij schoolse opgaven van een gemiddelde moeilijkheidsgraad is een redelijk tempo minder goed haalbaar; theoretische vakken vragen om een flinke tijdsinvestering Is gebaat bij veel persoonlijke stimulans en opdrachten met een duidelijke structuur Kan eenvoudige taken die vaak herhaald worden met inzet uitvoeren Kan vooral korte, eenvoudige, eenduidige taken aan Praktische oefening is van belang Heeft een duidelijke behoefte aan structuur, rust en veiligheid
zelfbeeld	Kan minder goed reflecteren op de eigen prestaties Het zelfbeeld is gebaat bij directe resultaten bij opdrachten die in haalbare doelstellingen gegeven zijn Succeservaringen verminderen de sociaal-emotionele problematiek Tussentijdse feedback is van belang
interesse	Voert praktische oefenbare taken gemotiveerd uit Kan alledaagse opdrachten boven schriftelijke en/of abstracte opdrachten verkiezen Kan routineklussen enthousiast uitvoeren
huiswerkattitude	Kan afhankelijk zijn van directe beloning – positieve feedback -door de docent Soms werkt de leerling meer voor de docent en minder voor zichzelf Kan zich snel vervelen als hij gedurende een langere tijd aan één theoretische taak moet werken; dit is juist niet het geval als het gaat om praktijkopdrachten Kan hard werken aan praktijk- of beroepsgerichte opdrachten
probleemoplossend vermogen	Doorsnee probleemoplossend vermogen ligt minder goed binnen het bereik Kan moeite hebben met zelf ordening aanbrengen in de leerstof Leert door praktische inprenting, minder door inzicht Kan meer tijd nodig hebben voor het opnemen van informatie Kan moeite hebben het geleerde toe te passen in andere situaties of te combineren
concentratie	Kan bij overzichtelijke praktische en beroepsgerichte taken geconcentreerd werken Kan bij gecompliceerde taken snel afgeleid zijn Kan problemen hebben met negatieve feedback; positieve bevestiging is van belang Kan moeite hebben met lang stilzitten, zeker bij theoretische opdrachten
zelfstandigheid	<u>Bij theoretische opdrachten</u> Hier ontstaan snel problemen: er is behoefte aan structuur en veel tussentijdse positieve feedback <u>Bij praktische opdrachten</u> Kan bij voldoende oefening overzichtelijke praktische taken met enthousiasme uitvoeren. Begeleiding en controle is van groot belang

Profiel vmbo-leerling basisberoepsgerichte leerweg

inzet / tempo	<u>Bij theoretisch gerichte instructie</u> Kan afwachtend zijn bij groepsopdrachten Gaat over het algemeen aan het werk als de docent daarvoor opdracht geeft Kan het werk regelmatig onderbreken, kan snel afgeleid zijn door eigen gedachten en door wat er in de klas gebeurt Kan doorwerken aan korte, concrete taken, aangeboden in kleine stappen Kan uitgebreidere (te) complexe taken minder goed of rommelig afwerken Heeft sterk de behoefte aan geregelde tussentijdse positieve feedback <u>Bij praktisch en beroepsgerichte opdrachten</u> Wanneer de opdracht praktisch of beroepsgericht is, dan is de inzet over het algemeen groot, is er de wil om samen te werken, is de betrokkenheid veel groter bij de opdracht en is er de wil om de opdracht tot een goed einde te brengen
zelfbeeld	Kan snel het idee hebben de opdracht niet (aan) te kunnen Kan minder goed reflecteren op de eigen prestaties Leerstijl is leren door doen en door theorie die logisch gekoppeld is aan de praktijk Een opdracht moet snel tot resultaat leiden Kan moeite hebben om de eigen prestaties goed te beoordelen Koppelt het leren sterk aan de persoon van de leraar Kan gevoelig zijn voor reacties van klasgenoten
interesse	Gedrag en opvattingen van leeftijdgenoten en van idolen zijn heel bepalend Kan sterk gemotiveerd zijn als de praktijk bij het leren leidend is Heeft behoefte aan leren in een echte context
huiswerkattitude	Kan afhankelijk zijn van directe beloning – positieve feedback -door de docent Soms werkt de leerling meer voor de docent en minder voor zichzelf Kan zich snel vervelen als hij gedurende een langere tijd aan één theoretische taak moet werken; dit is juist niet het geval als het gaat om praktijkopdrachten Kan hard werken aan praktijk- of beroepsgerichte opdrachten
probleemoplossend vermogen	Kan een korte uitleg instructie begrijpen als er stap voor stap wordt uitgelegd Kan niet veel gegevens tegelijk opnemen Kan minder goed grote denkstappen maken; denkstappen moeten verbonden worden aan concrete ervaringen en bij voorkeur een echte context Kan hoofd- en bijzaken moeilijk onderscheiden; brengt zelf minder ordening aan in de leerstof of gegevens Oorzaak- en gevolgrelaties worden moeilijk doorzien. Dat is veel beter bij praktische en beroepsgerichte relaties
concentratie	Kan zich concentreren op een taak die past en voldoening geeft, zeker bij beroepsgerichte of praktische opdrachten Heeft een rustige theoretische leefomgeving nodig Kan zich snel laten ontmoedigen door tegenslag en negatief commentaar; heeft nadrukkelijk positieve feedback nodig Kan uit evenwicht raken door ongelukkige persoonlijke omstandigheden Kan moeilijk stilzitten en luisteren, kan snel afgeleid zijn bij theoretische opdrachten. Werken aan een praktische opdracht werkt positief op de concentratie.

zelfstandigheid	<u>Bij theoretische opdrachten</u> Kan snel klaar zijn met huiswerk, als dat in grote delen wordt aangeboden; werkt soms rommelig en niet compleet Leert mogelijk eerder met inprenting dan met inzicht, waarbij in kleine stukken ingeprent moet worden Heeft instructie en oefening nodig hoe leeropdrachten uitgevoerd moeten worden. Kan van tijd tot tijd de spullen niet bij zich Kan minder goed plannen en kan minder goed overzicht hebben van taken Heeft hulp nodig bij de uitvoering van taken Heeft veel bevestiging nodig om door te gaan <u>Bij praktische opdrachten</u> Als opdrachten een overzichtelijke delen worden aangeboden en contextrijk zijn kan de er binnen de kleiner stappen zeer gemotiveerd gewerkt worden
-----------------	---

Profiel vmbo-leerling kaderberoepsgerichte leerweg

inzet / tempo	<u>Bij theoretisch gerichte instructie</u> Is afwachtend bij groepsopdrachten Gaait aan het werk als de docent daarvoor opdracht geeft Onderbreekt het werk regelmatig Werkt goed aan kortdurende opdrachten Heeft sterk de behoefte aan feedback <u>Bij praktisch en beroepsgerichte opdrachten</u> Wanneer de opdracht praktisch of beroepsgericht is kan er zelfstandig gewerkt worden Werken in een context werkt stimulerend
zelfbeeld	Kan inschatten of de stof begrepen is Kan inschatten of hij / zij voldoende of onvoldoende geleerd heeft Probeert haalbare toekomstige doelen te stellen Heeft moeite goed te reflecteren op de eigen prestaties Koppelt leren aan de persoon van de leraar Is gevoelig voor reacties van klasgenoten Raakt snel ontmoedigd als er teveel feiten en gegevens worden gepresenteerd
interesse	Ziet als nut van het leren het behalen van een diploma Gedrag en opvattingen van leeftijdgenoten en van idolen zijn heel bepalend Is sterk gemotiveerd als de praktijk bij het leren leidend is Heeft behoefte aan leren in een echte context
huiswerk- attitude	Is vlot klaar met huiswerk; gericht op reproductie Maakt het huiswerk voor de volgende dag Houdt zich niet erg bezig met het overzicht van taken Heeft begeleiding nodig bij het zich houden aan regels en afspraken m.b.t. huiswerk, inleverdata en het uitvoeren van een verslag en opdracht Werkt hard aan praktijk of beroepsgerichte gerichte opdrachten
probleem- oplossend vermogen	Heeft moeite met het vinden van de essentie uit een informatiebron Vindt het moeilijk een verband te zien tussen een concrete situatie en een formule Kan een uitleg / instructie begrijpen als er stap voor stap wordt uitgelegd Heeft overzicht over geringe hoeveelheid feiten en gegevens Heeft begeleiding nodig om samenhang te ontdekken in complexe situaties Wanneer het probleem in een context wordt geplaatst of een duidelijk relatie heeft met de praktijk of een beroepsgericht vak neemt het probleemoplossend vermogen toe
concentratie	Heeft een rustige theoretische leefomgeving nodig Concentreert zich als het einddoel van de taak in beeld is, zeker bij praktische of beroepsgerichte opdrachten Kan voor een korte periode luisteren naar een docent of medeleerling Werkt door als hij positieve feedback ontvangt van de docent en als er zichtbaar resultaat geboekt wordt (zeker bij een praktijk- of beroepsgerichte opdracht)

zelfstandigheid	Kan taakgericht werken Werkt goed door als de taak concreet en goed gestructureerd is Voelt zich snel persoonlijk aangesproken Heeft behoefte aan afwisseling in opdrachten en werkvormen Wordt onrustig, onzeker van te open opdrachten
-----------------	--

Profiel vmbo-leerling theoretische/gemengde leerweg

inzet / tempo	Is afwachtend bij groepsopdrachten Gaait aan het werk als de docent daarvoor opdracht geeft Onderbreekt het werk regelmatig Werkt goed aan kortdurende opdrachten
zelfbeeld	Kan inschatten of de stof begrepen is Kan inschatten of hij / zij voldoende of onvoldoende geleerd heeft Heeft moeite goed te reflecteren op de eigen prestaties Koppelt leren aan de persoon van de leraar Is gevoelig voor reacties van klasgenoten Raakt snel ontmoedigd als er teveel feiten en gegevens worden gepresenteerd
interesse	Ziet als nut van het leren het behalen van een diploma Gedrag en opvattingen van leeftijdgenoten en van idolen zijn heel bepalend
huiswerkattitude	Is vlot klaar met huiswerk; gericht op reproductie Maakt het huiswerk voor de volgende dag Houdt zich niet erg bezig met het overzicht van taken Heeft begeleiding nodig bij het zich (blijven) houden aan regels en afspraken m.b.t. huiswerk, inleverdata en het uitvoeren van een verslag en opdracht
probleemoplossend vermogen	Heeft moeite met het vinden van de essentie uit een informatiebron Vindt het moeilijk een verband te zien tussen een concrete situatie en een formule Kan een uitleg / instructie begrijpen als er stap voor stap wordt uitgelegd Heeft overzicht over geringe hoeveelheid feiten en gegevens Heeft begeleiding nodig om samenhang te ontdekken in complexe situaties
concentratie	Laat zich snel afleiden door omgevingsruis Concentreert zich als het einddoel van de taak in beeld is Kan voor een korte periode luisteren naar een docent of medeleerling Werkt door als hij positieve feedback ontvangt van de docent
zelfstandigheid	Kan taakgericht werken Werkt goed door als de taak concreet en goed gestructureerd is Voelt zich snel persoonlijk aangesproken Heeft behoefte aan afwisseling in opdrachten en werkvormen Wordt onrustig, onzeker van te open opdrachten

Profiel havo-leerling

inzet / tempo	Gaat aan het werk als de docent daartoe opdracht geeft Stopt met werken als hij naar eigen inzicht voldoende tijd en aandacht eraan heeft besteed Als het abstractievermogen zwak is, kan hij succesvol zijn dankzij een flink doorzettingsvermogen Is gemotiveerd om door te groeien
zelfbeeld	Kan goed reflecteren op eigen prestaties Kan goed inschatten of de stof begrepen is
interesse	Verdiept zich in maatschappelijke ontwikkelingen als een relatie gelegd kan worden met de eigen leefsfeer Geïnteresseerd in de lesstof waarvan het praktisch nut duidelijk is Kiest voor gedrag en opvattingen van een peergroup Is gericht op reacties van klasgenoten Kan luisteren naar docent en medeleerlingen
huiswerkattitude	Kiest doelbewust voor wel of niet maken van huiswerk Is gericht op het begrijpen van huiswerkopdrachten Is vlot klaar met huiswerkopdrachten Vindt het lastig om zich te motiveren om te herhalen Kan een planning maken voor de langere termijn, maar houdt zich vaak niet aan de eigen planning Werkt aan zijn huiswerk voor de volgende dag
probleemoplossend vermogen	Moet soms nog begeleid worden bij het vormen van abstracte voorstelling uit concrete zaken Kan hoofd- en bijzaken scheiden in korte zakelijke teksten Kan zelf conclusies trekken uit eenvoudig, eigen onderzoek Denkt in praktische toepassingen Heeft een overzicht over een flinke hoeveelheid feiten en gegevens Ziet samenhang in enigszins complexe situaties
concentratie	Laat zich afleiden door omgevingsruis Concentreert zich goed bij overzichtelijke, goed gestructureerde taken
zelfstandigheid	Kan zich over tegenslagen heen zetten Kan zelfstandig werken aan een duidelijk gestructureerde taak Werkt aan zijn huiswerk voor de volgende dag Werkt met korte termijn planningen Kan creatieve opdrachten aan Kan geleerde stof in eenvoudige, nieuwe situaties toepassen Kan een uitleg / instructie begrijpen als er systematisch wordt uitgelegd Kan een aantal denkstappen tegelijk nemen Kan werkzaamheden op korte termijn goed overzien Heeft behoefte aan afwisseling van opdrachten en werkvormen Kan gedurende ongeveer 20 minuten geconcentreerd, zelfstandig werken Kan een planning maken voor de langere termijn, maar houdt zich vaak niet aan de eigen planning

Profiel vwo-leerling

inzet / tempo	Is in staat door te werken Neemt af en toe het initiatief bij een groepsopdracht Toont doorzettingsvermogen
zelfbeeld	Heeft een kritische houding Beoordeelt eigen werk reëel Kan een reële inschatting geven van het resultaat Kan reflecteren op eigen prestaties
interesse	Geïnteresseerd in veel van de lesstof Heeft belangstelling voor algemeen maatschappelijke zaken Toont betrokkenheid bij het lesgebeuren
huiswerkattitude	Besteedt voldoende aandacht aan het huiswerk Als het huiswerk niet gemaakt is, is dat omdat de stof niet begrepen is Plant het huiswerk en werkt vooruit Maakt huiswerk indien hij/zij de noodzaak ervan inziet Houdt zich aan planning en afspraken
probleemoplossend vermogen	Trekt duidelijk conclusies uit eigen onderzoek Vormt zich een abstracte voorstelling uit concrete zaken Kan hoofd- en bijzaken scheiden in een zakelijke tekst Vindt de essentie uit een informatiebron Weet toepassingen te bedenken van de theorie Ziet samenhang in complexe situaties Heeft overzicht over feiten en gegevens (H)erkent het probleem Heeft overzicht over de te nemen stappen Heeft inzicht in de oplossingen (creatief)
concentratie	Kan zich afsluiten van omgevingsruis en doorwerken aan zijn taak Kan gedurende langere tijd luisteren naar de uitleg van de docent en de hoofdzaken eruit halen

zelfstandigheid	Weet zich over tegenslagen heen te zetten Kan doelgericht werken Stelt meer algemene vragen Kan ook open, minder gestructureerde opdrachten aan Kan samenwerken met klasgenoten en denkt daarbij mee over de taakverdeling Leerling stelt eisen aan het resultaat Is in staat een heldere presentatie te geven Kan een uitleg / instructie snel begrijpen Heeft overzicht over een aantal denkstappen tegelijkertijd Voert de opgegeven taak goed en snel uit Verwerkt commentaar van de docent gemakkelijk Kan overzichtelijk en beknopt aantekeningen maken Heeft overzicht over de verschillende taken die hij moet verrichten Kan efficiënt werken in bibliotheek en op het internet Houdt zich aan regels en afspraken met betrekking tot huiswerk, inleverdata, uitvoeren van een opdracht Is in staat geconcentreerd en zelfstandig te werken aan open taken
-----------------	--

Profiel Gymnasium (vwo Plus Profiel) leerling

Andere kenmerken van de leerling:

inzet / tempo	Is in staat door te werken Neemt af en toe het initiatief bij een groepsopdracht Toont doorzettingsvermogen Is belangstellend Is origineel
zelfbeeld	Heeft een kritische houding Beoordeelt eigen werk reëel Kan een reële inschatting geven van het resultaat Kan reflecteren op eigen prestaties
interesse	Geïnteresseerd in veel van de lesstof Heeft belangstelling voor algemeen maatschappelijke zaken Toont betrokkenheid bij het lesgebeuren Gaat uitdaging aan Is kunstzinnig en cultureel betrokken Leest graag, schrijft (verhalen, gedichten enz.), verbaal begaafd
huiswerkattitude	Besteedt voldoende aandacht aan het huiswerk Als het huiswerk niet gemaakt is, is dat omdat de stof niet begrepen is Plant het huiswerk en werkt vooruit Maakt huiswerk indien hij/zij de noodzaak ervan inziet Houdt zich aan planning en afspraken
probleemoplossend	Trekt duidelijk conclusies uit eigen onderzoek

vermogen	Vormt zich een abstracte voorstelling uit concrete zaken Kan hoofd- en bijzaken scheiden in een zakelijke tekst Vindt de essentie uit een informatiebron Weet toepassingen te bedenken van de theorie Ziet samenhang in complexe situaties Legt verbanden Heeft overzicht over feiten en gegevens (H)erkent het probleem Heeft overzicht over de te nemen stappen Heeft inzicht in de oplossingen (creatief)
concentratie	Kan zich afsluiten van omgevingsruis en doorwerken aan zijn taak Kan gedurende langere tijd luisteren naar de uitleg van de docent en de hoofdzaken eruit halen
zelfstandigheid	Weet zich over tegenslagen heen te zetten Kan doelgericht werken Stelt meer algemene vragen Kan ook open, minder gestructureerde opdrachten aan Kan samenwerken met klasgenoten en denkt daarbij mee over de taakverdeling Leerling stelt eisen aan het resultaat Is in staat een heldere presentatie te geven Kan een uitleg / instructie snel begrijpen Heeft overzicht over een aantal denkstappen tegelijkertijd Voert de opgegeven taak goed en snel uit Verwerkt commentaar van de docent gemakkelijk Kan overzichtelijk en beknopt aantekeningen maken Heeft overzicht over de verschillende taken die hij moet verrichten Kan efficiënt werken in bibliotheek en op het internet Houdt zich aan regels en afspraken met betrekking tot huiswerk, inleverdata, uitvoeren van een opdracht Is in staat geconcentreerd en zelfstandig te werken aan open taken